

Dosarul nr.3ra-1165/2021
2-19162256-01-3ra-01112021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (A. Paniș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, Gr. Dașchevici, V. Negru)

Î N C H E I E R E

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Media Alternativa” împotriva Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova cu privire la anularea în parte a actului administrativ, încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 28 august 2019, Asociația Obștească „Media Alternativa” a depus acțiune în ordinea contenciosului administrativ împotriva Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova, solicitând anularea pct.11 și pct.14 din Decizia Consiliului Audiovizualului nr.31/100 din 29 iulie 2019 „cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării serviciilor de programe ale posturilor de televiziune „Moldova-1”, „NTV Moldova”, „Prime”, „Publika TV”, „Canal 2”, „Canal 3”, „Pro TV Chișinău”, „TV 8”, „Jurnal TV”, „Orhei TV” și „Televiziunea Centrală” la capitolul reflectării evenimentelor social-politice din perioada 07-14 iunie 2019 și a sesizării f/nr din partea lui Alexandr Roșco (f.d.3-10).

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin ordinul nr.104 din 02 iulie 2019, în contextul evenimentelor social-politice din țară, Consiliul Audiovizualului a dispus monitorizarea principalelor buletine de știri ale unor posturi de televiziune, după cum urmează: „Moldova-1”, „NTV Moldova”, „Prime”, „Publika TV”, „Canal 2”, „Canal 3”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „TV 8”, „Jurnal TV”, „Orhei TV” și „Televiziunea Centrală”, la capitolul reflectării evenimentelor social-politice din perioada 07-14 iunie

2019. Rezultatele monitorizării au atestat că în perioada de referință, posturile de televiziune supuse monitorizării au difuzat în total 751 de materiale, în cadrul cărora au fost reflectate evenimentele social-politice din țară, dintre care TV8 a difuzat 61 de subiecte cu caracter social-politic.

Reține că, prin scrisoarea nr.529 din 15 iulie 2019, Consiliul Audiovizualului a remis posturilor de televiziune „TV8”, raportul de monitorizare. Iar, prin scrisoarea adresată Președintelui Consiliului Audiovizualului, reclamanta a prezentat obiecțiile referitoare la pretinsele încălcări menționate în raport.

Prin decizia nr.31/100 din data de 29 iulie 2019 Consiliul Audiovizualului a decis pct.1 a aproba Raportul cu privire la monitorizarea principalelor buletine de știri ale posturilor de televiziune: „Moldova-1”, „NTV Moldova”, „Prime”, „Publika TV”, „Canal 2”, „Canal 3”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „TV 8”, „Jurnal TV”, „Orhei TV” și „Televiziunea Centrală”, la capitolul reflectării evenimentelor social-politice din perioada 07-14 iunie, și conform pct.11 a sancționa cu avertizare publică Asociația Obștească „Media Alternativa”, fondatoarea postului de televiziune „TV8”, pentru încălcarea prevederilor art.13 alin.(6) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu art.84 alin.(3) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale.

Menționează că, prin scrisoarea nr.625 din 21 august 2019, decizia nr.31/100 din data de 29 iulie 2019 a fost comunicată Asociației Obștești „Media Alternativa”.

Reclamanta consideră pct.11 și respectiv, pct.14 ale deciziei nr.31/100 din data de 29 iulie 2019 a Consiliului Audiovizualului că sunt ilegale și neîntemeiate, inclusiv din motivul nerespectării procedurii.

Consideră că, decizia contestată contravine noțiunilor de libertate de exprimare și independență editorială, stabilite prin art.7- 8 din Codul serviciilor media audiovizuale, care statuează că statul garantează libertatea de exprimare furnizorilor de servicii media și distribuitorilor de servicii media; furnizorii de servicii media au dreptul să decidă independent și liber asupra conținutului serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu legislația privind serviciile media audiovizuale și condițiile licenței de emisie; cenzura de orice tip asupra serviciilor media audiovizuale este interzisă; este interzisă imixtiunea de orice tip în conținutul, forma sau în modalitățile de creare și prezentare a programelor audiovizuale și a altor elemente ale serviciilor media audiovizuale din partea oricăror persoane sau autorități publice.

La fel, conform art.32 din Constituție, se prevede că oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil, iar art.34 din Constituție prevede că dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit, mijloacele de informare publică de stat sau private sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice. Mijloacele de informare publică nu sunt supuse cenzurii.

Reține că, referirea Consiliului Audiovizualului la pretinsa încălcare a art.13 alin.(6) lit.a) al Codului serviciilor media audiovizuale, pe motiv că în știrea „Primarii susțin Guvernul Sandu” nu se regăsește opinia reprezentanților Partidului Democrat la acuzațiile care li se aduceau de presiune politică și prin dosare penale asupra aleșilor locali, consideră că nu este întemeiată, deoarece postul de televiziune TV8 a asigurat imparțialitate, echilibru și a favorizat libera formare a opiniilor, oferind ocazie și

platformă de exprimare tuturor părților implicate în acele evenimente, pe perioada 7-14 iunie 2019, când a difuzat live evenimentele din republică câte 10-14 ore pe zi.

La fel, precizează că, postul de televiziune TV8 a demonstrat prin întreaga sa activitate că a respectat constant echilibrul surselor, imparțialitatea și obiectivitatea în cadrul buletinelor sale de știri și nu doar în timpul campaniilor electorale sau în perioade sensibile în care știa că este monitorizat. Acest lucru a fost confirmat și prin multiple rapoarte de monitorizare elaborate atât de Consiliul Audiovizualului, cât și de organizații din societatea civilă.

Remarcă faptul că, în această perioadă postul TV8 a difuzat în cadrul buletinului de știri de la 19:00, peste 80 de subiecte, dintre care 61 au reflectat situația social-politică din țară. În toate aceste știri, TV8 a respectat principiile de imparțialitate și echilibru, fiind oferit dreptul la replică părților vizate. În asemenea condiții, i se pare exagerată și generalistă constatarea formulată la finalul raportului de monitorizare că postul TV8 nu a asigurat imparțialitatea, echilibrul și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateră publică.

Mai invocă că, în cadrul buletinului de știri din data de 14 iunie, din cele 12 știri social-politice, au reflectat evenimentele și declarațiile făcute de reprezentanții Partidului Democrat, iar la celelalte/de conflict, a fost prezentată opinia reprezentanților Partidului Democrat.

Prin hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de Asociația Obștească „Media Alternativa” împotriva Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova cu privire la anularea în parte a actului administrativ, încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a anulat integral pct.11 și parțial pct.14 al deciziei Consiliului Audiovizualului nr.31/100 din 29 iulie 2019, în partea ce se referă la Asociația Obștească „Media Alternativa”.

În partea încasării cheltuielilor de judecată, cerința s-a respins ca neîntemeiată (f.d.74, 84-96) .

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 24 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, ulterior, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și pronunțarea unei decizii prin care acțiunea înaintată de Asociația Obștească „Media Alternativa” împotriva Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova să fie respinsă, ca neîntemeiată (f.d.78-83).

La 24 martie 2021, prin intermediul poștei electronice a Curții de Apel Chișinău și prin intermediul oficiului poștal, apelantul Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și pronunțarea unei decizii prin care acțiunea înaintată de Asociația Obștească „Media Alternativa” împotriva Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova să fie respinsă, ca neîntemeiată (f.d.103-124).

Prin decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul

declarat de Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.143, 144-157).

Referitor la fondul cauzei, completul specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a apreciat ca fiind justă concluzia instanței de fond.

Instanța de apel a stabilit cu certitudine că, la data de 01 iulie 2019, în adresa Consiliului Audiovizualului a parvenit demersul nr.25-02 a președintelui comisiei de anchetă, constituită prin hotărârea Parlamentului nr.48 din 18 iunie 2019, prin care a solicitat un raport privind reflectarea de către mijloacele mass-media a evenimentelor social-politice din perioada 7-14 iunie 2019.

Prin ordinul nr.104 din 02 iulie 2019 cu privire la dispunerea procedurii de monitorizare a unor posturi de televiziune, președintele Consiliului Audiovizualului, în temeiul art.83 alin.(3) lit.b), art.79 din Codul serviciilor media audiovizuale, a ordonat Direcției generale licențiere, autorizare și monitorizare, monitorizarea în termen de 15 zile principalelor buletine de știri ale posturilor de televiziune: „Moldova - 1”, „NTV Moldova”, „Prime”, „Publika TV”; „Canal 2”, „Canal 3”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „TV 8”, „Jurnal TV”, „Orhei TV” și „Televiziunea Centrală”, la capitolul reflectării evenimentelor social – politice din perioada 7-14 iunie 2019.

La data de 15 iulie 2019, Consiliul Audiovizualului a expediat în adresa postului de televiziune „TV8” raportul de monitorizare efectuat în temeiul ordinului nr.104 din 02 iulie 2019, în vederea expunerii asupra acestuia, iar la data de 25 iulie 2019, directorul de știri a postului de televiziune „TV8” a expediat în adresa Consiliului Audiovizualului explicațiile referitor la raportul menționat. În baza extrasului din procesul-verbal nr.31 al ședinței publice a Consiliului Audiovizualului din 29 iulie 2019, membrii ședinței au decis a sancționa cu avertizare publică Asociația Obștească „Media Alternativa”, fondatoarea postului de televiziune, în conformitate cu art.84 alin.(3) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale.

Prin decizia nr.31/100 din 29 iulie 2019 „cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării serviciilor de programe ale posturilor de televiziune: „Moldova-1”, „NTV Moldova”, „Prime”, „Publica TV”, „Canal 2”, „Canal 3”, „PRO TV Chișinău”, „TV8”, „Jurnal TV”, „Orhei TV”, și „Televiziunea Centrală”, la capitolul reflectării evenimentelor social-politice din perioada 07-14 iunie 2019, și a sesizării fără număr din partea lui Alexandr Roșco”, Consiliul Audiovizualului a constatat că, postul de televiziune „TV8” a comis încălcări de la prevederile art.13 alin.(6) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale și în conformitate cu prevederile art.84 alin.(3) lit.a) din Cod a sancționat cu avertizare publică Asociația Obștească „Media Alternativă” fondatoarea postului de televiziune „TV8”.

Potrivit deciziei menționate, Consiliul Audiovizualului a constatat că la difuzarea: „Primarii susțin Guvernul Sandu”. Peste o sută de aleși locali au venit în fața Guvernului pentru a susține Guvernul Sandu. Textul știrii „zeci de reprezentanți ai autorităților publice locale s-au adunat astăzi în fața Parlamentului pentru a susține deputații Blocului ACUM și partidul Socialiștilor, care au format o majoritate parlamentară și Guvernul Maiei Sandu. Primarii s-au plâns pe presiunile făcute în ultimii ani de către Partidul Democrat și au scandat minute în șir „Jos dictatorul”. Maia Sandu a fost întâmpinată cu

aplaude de către primari. Unii aleși locali au relatat despre numeroase presiuni din partea democrațiilor. Primarul din Cimișlia povestește că „pe parcursul activității sale a întâmpinat mai multe dificultăți când a fost nevoit să accepte condițiile impuse de Partidul Democrat din Moldova pentru a obține finanțare”. Andrei Golban, consilier Primăria Codru „Am 2 dosare penale intentate în adresa mea. Am un șir de plângeri, o sumedenie de procese-verbale administrative unde am fost sancționat. Dădeam întrebări neplăcute guvernării”. Angela Mereuță, consilier primăria Căușeni „Au fost presiuni din partea partidului care a fost la guvernare”. Melinte Moraru, consilier primăria Hîncești „Au încercat să mă mituiască să trec cu democrații. Am spus că trăiesc cu sărăcia pe care o am, dar nu merg la așa ceva”, în cadrul subiectului lipsește poziția Partidului Democrat din Moldova, astfel postul de televiziune „TV8” a comis încălcări de la prevederile art.13 alin.(6) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale.

Completul judiciar al instanței de apel, generalizând revendicările reclamantului/intimat, așa cum au fost susținute în cursul judecării litigiului, a apreciat că instanța de fond just a constatat că, acțiunea reclamantului este întemeiată, iar decizia contestată contravine prevederilor legale.

Reieșind din prevederile art.27 Cod administrativ, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil. Astfel, deși, legislația națională nu oferă o descifrare a noțiunii de „termen rezonabil”, instanța de apel a considerat că, prin impunerea respectării unui astfel de termen pentru înfăptuirea actului de justiție atât legislația națională, cât și cea internațională subliniază importanța faptului că justiția trebuie să fie administrată fără întârzieri de natură de a-i compromite eficacitatea și credibilitatea, statul fiind responsabil pentru activitatea ansamblului serviciilor sale, inclusiv ale instanțelor de judecată.

În această ordine de idei, având în vedere faptul că, acțiunea a fost înaintată la data de 28 august 2019 și pentru a nu se încălca dreptul părților la judecarea în termen a cauzei, și a nu se încălca dreptul de acces la instanță, instanța a conchis necesar de a se expune asupra fondului cerințelor formulate în acțiune.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, a reținut ca fiind stabilită certitudinea faptului că, la emiterea deciziei nr.33/100 din 29 iulie 2019 „cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării serviciilor de programe ale posturilor de televiziune „Moldova-1”, „NTV Moldova”, „Prime”, „Publika TV”, „Canal 2”, „Canal 3”, „Pro TV Chișinău”, „TV 8”, „Jurnal TV”, „Orhei TV” și „Televiziunea Centrală” la capitolul reflectării evenimentelor social-politice din perioada 07-14 iunie 2019 și a sesizării fără număr din partea lui Alexandr Roșco”, Consiliul Audiovizualului n-a ținut cont de prevederile art.13 alin.(6) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale, art.art.3 alin.(1-4), 4, 28 alin.(2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, motiv din care urmează a fi anulată în parte. Or, la emiterea deciziei nu s-a ținut cont că persoana sancționată nu este furnizor de informații, dar este fondatorul furnizorului de servicii media.

Astfel, potrivit materialelor cauzei Completul de judecată al instanței de apel a stabilit că, nu s-a confirmat faptul aditerii de către Asociația Obștească „Media Alternativă” a încălcărilor prevederilor art.13 alin.(6) lit.a) din Codul serviciilor media

audiovizuale audiovizualului și ca urmare sancționării în temeiul art.84 alin.(3) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale, care prevede că, se sancționează cu avertizare publică furnizorii de servicii media care au comis prima încălcare a prevederilor stipulate la art.4 alin.(3), (4) și (6)–(9), art.5 alin.(2), art.6 alin.(4)–(6), art.13–15, art.16 alin.(3), art.19 alin.(2)–(6), art.20 alin.(5), (10) și (11) și art.22 din prezentul cod.

Or, reieșind din prevederile art.84 alin.(1) și alin.(2) din Codul serviciilor media audiovizuale, furnizorii de servicii media, furnizorii de servicii de platformă de partajare a materialelor video și distribuitorii de servicii media poartă răspundere pentru încălcarea legislației în domeniul audiovizualului în conformitate cu prezentul articol și cu legislația în vigoare. Pentru încălcarea prevederilor prezentului cod, Consiliul Audiovizualului aplică sancțiuni stabilite individual, în funcție de gravitatea încălcării, de efectele acesteia, precum și de frecvența încălcărilor comise în ultimele 12 luni.

De asemenea, instanța de apel a mai apreciat ca fiind întemeiată poziția instanței de fond care a apreciat critic argumentele Consiliului Audiovizualului referitor la faptul că, la 14 iunie 2019, în cadrul emisiunii „Știri cu Angela Gonța”, difuzată la postul de televiziune „TV8”, s-a admis nerespectarea art.13 alin.(6) lit.a) din Codul serviciului media audiovizuale, potrivit căruia în cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sânt în dezbateri publice; b) evitarea oricăror forme de discriminare. Or, postul de televiziune „TV8” a asigurat echilibrul opiniilor și părerilor pe parcursul întregii emisiuni și nu a limitat dreptul la expunere în cadrul programului audiovizual menționat în sesizare și nu a admis încălcări ale prevederilor legislației în vigoare.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al instanței de apel a menționat că decizia nr.31/100 din 29 iulie 2019 a Consiliului Audiovizualului urmează să fie anulată și pentru faptul că autoritatea publică nu a îndeplinit procedura de emitere a actului administrativ individual și anume cea de motivare.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a notat că în conformitate cu art.31 Cod administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

În temeiul art.118 alin.(1) și (2) Cod administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt -oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative

defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc.

Conform alin.(3) al aceluiași articol, motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

La fel, potrivit art.120 alin.(1) lit.f) Cod administrativ, un act administrativ individual emis sau confirmat în scris trebuie să cuprindă motivarea deciziei luate, inclusiv indicarea actelor normative pentru a căror punere în aplicare se emite actul administrativ.

În interpretarea normelor enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a menționat că, motivarea unui act administrativ individual presupune obligația autorității publice de a reflecta elementele de fapt și de drept, în așa fel încât să fie înțeleasă legalitatea deciziei sale.

În speță, completul instanței de apel a relevat că, actul administrativ individual și anume decizia nr.31/100 din 29 iulie 2019 a Consiliului Audiovizualului, nu conține motivarea completă, or, această exigență trebuie realizată într-un mod suficient de detaliat, condiție care în speța dedusă judecării nu a fost respectată.

Prin urmare, se atestă că Consiliul Audiovizualului nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, iar această încălcare se materializată prin faptul că actul administrativ contestat a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite, ceea ce poartă un caracter neproportional scopului urmărit, fapt ce denotă și ilegalitatea lui în fond.

În această ordine de idei, Completul judiciar al instanței de apel a concluzionat că, argumentele expuse de către Consiliul Audiovizualului în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept.

Astfel, instanța de apel n-a reținut argumentele apelantului cu referire la faptul că, prima instanță a aplicat incorect prevederile normelor de drept material și că concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, deoarece susținerile date vin în contradicție cu cele relatate mai sus.

La 13 iulie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a depus recurs nemotivat, ulterior, la 22 octombrie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții Supreme de Justiție, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii prin care acțiunea înaintată de Asociația Obștească „Media Alternativa” împotriva Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova să fie respinsă, ca neîntemeiată (f.d.158, 162-167).

În motivarea recursului a indicat că, consideră Decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău neîntemeiată și adoptată cu încălcarea normelor legale materiale, iar concluziile expuse în decizie sunt nefondate și neîntemeiate. În acest sens, consideră că prin decizia respectivă nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar prevederile legale relevante cauzei au fost interpretate eronat.

Recurentul mai consideră că, instanța de apel eronat a concluzionat că, prin respectarea procedurii prealabile de către intimat i se va încălca dreptul la judecare în termen a cauzei, precum și dreptul de acces la instanță, or, în viziunea sa, procedura prealabilă este una obligatorie și urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale, în speță, decizia Consiliului Audiovizualului, de însăși autoritatea emitentă sau de autoritatea, după caz, ierarhic superioară. Astfel, recurentul menționează că, intimatului îi revine obligația de a respecta procedura prealabilă, înainte de a se adresa în instanță de judecată, ceea ce nu a fost respectat în cazul dat.

Referitor la argumentul instanței de apel, precum că „în speță, completul relevă că, actul administrativ individual și anume decizia nr.31/100 din 29 iulie 2019 a Consiliului Audiovizualului, nu conține motivarea completă, or această exigență trebuie realizată într-un mod suficient de detaliat, condiție care în speța dedusă judecării nu a fost respectată”. Astfel, consideră că, acest argument este unul neîntemeiat, or decizia contestată conține expres rezultatele monitorizării efectuate de Consiliul Audiovizualului, precum și prevederile legale, pentru încălcarea cărora a fost sancționat intimatul, ceea ce constituie motivarea de fapt și de drept a deciziei Consiliului Audiovizualului. În această ordine de idei, în opinia recurentului, nu poate fi reținut argumentul instanței de apel privind nemotivarea Deciziei Consiliului Audiovizualului nr.31/100 din 29 iulie 2019.

Totodată, atenționează asupra faptului că, din conținutul deciziei contestate de intimat rezultă expres faptul că, „Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea principalelor buletine de știri ale posturilor de televiziune: „Moldova-1”, „NTV Moldova”, „Prime”, „Publika TV”, „Canal 2”, „Canal 3”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „TV 8”, „Jurnal TV”, „Orhei TV” și „Televiziunea Centrală”, în perioada 07-14 iunie 2019, în temeiul prevederilor art.75 alin.(4) lit.a) și art.83 alin.(3) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale”.

Mai notează recurentul că, monitorizarea efectuată de Consiliul Audiovizualului a fost dispusă din oficiu, și nu ca urmare a petiției. Respectiv, urmare a monitorizării efectuate furnizorul de servicii media a fost sancționat pentru opiniile exprimate în cadrul programelor audiovizuale, or, din conținutul deciziei rezultă expres faptul că, Asociația Obștească „Media Alternativa”, fondatoarea postului de televiziune „TV8”, a fost sancționată pentru încălcarea prevederilor art.13 alin.(6) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu art.84 alin.(3) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale.

Menționează că, prin sancțiunea aplicată, Consiliul Audiovizualului nu a sancționat postul TV pentru opiniile exprimate în cadrul buletinului de știri și nicidecum nu a avut scopul de a limita libertatea de exprimare a furnizorului de servicii media, ci doar a constatat încălcarea prevederilor Codului serviciilor media, prin neprezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, fapt pentru care postul TV a fost sancționat cu avertizare publică.

Instanța de apel a reținut argumentul menționat și în hotărârea primei instanțe, potrivit căruia „la aplicarea sancțiunii Asociația Obștească „Media Alternativa”, Consiliul Audiovizualului nu a ținut cont de prevederile art.10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale”, fapt cu care nu este

de acord, or decizia Consiliul Audiovizualului contestată de către intimat nu se referă la îngrădirea libertății de exprimare a intimatului Asociația Obștească „Media Alternativa”, cum a invocat intimatul/reclamant și a fost reținut de instanțele de judecată.

În acest sens, accentuează faptul că, deși, dreptul la libera exprimare este un drept fundamental și este asigurat atât prin prisma prevederilor legislației naționale, cât și a tratatelor internaționale, acesta nu are un caracter absolut, fapt care este menționat și în decizia contestată.

Ținând cont de faptul că, transmisia serviciilor de programe reprezintă o activitate autorizată, desfășurarea căreia este supusă în prim plan reglementărilor audiovizuale, Codul serviciilor media audiovizuale reglementează atât drepturile, cât și obligațiile furnizorului de servicii media pe domeniul de referință, făcând referință în acest sens la prevederile art.8, 13 din Codul serviciilor media audiovizuale.

Mai menționează recurentul că, prin Decizia Consiliului Audiovizualului nr.31/100 din 29 iulie 2019 Asociația Obștească „Media Alternativa”, fondatoarea postului de televiziune „TV8” a fost sancționată cu avertizare publică, pentru încălcarea prevederilor art.13 alin.(6) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, care prevăd că „în cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateri publică ”.

În susținerea poziției recurentul mai notează că, în hotărârea contestată se specifică despre faptul că „în cadrul buletinului de știri de pe 14 iunie, din cele 12 știri social politice, 4 au reflectat evenimentele și declarațiile făcute de reprezentanții Partidului Democrat, iar la celelalte, de conflict, a fost prezentă opinia reprezentanților Partidului Democrat”. Respectiv, consideră recurentul că, prin asemenea afirmații se recunoaște faptul că, la celelalte subiecte de conflict Asociația Obștească „Media Alternativa” a respectat prevederile legale, cu excepția subiectului „Primarii susțin Guvernul Sandu. Peste o sută de aleși locali au venit în fața Guvernului pentru a susține Guvernul Sandu”.

Astfel, opinează că, însăși Curtea de Apel recunoaște obligativitatea respectării prezentării principalelor puncte de vedere aflate în opoziție în cadrul programelor audiovizuale. Mai mult ca atât, în ceea ce privește prezentarea poziției Partidului Democrat din Moldova în cadrul programului audiovizual, accentuează că, nu a fost prezentată nicio probă de către intimat/ reclamant care să demonstreze acest fapt, ceea ce, de asemenea, nu a fost luat în considerație de către instanțele de judecată, or simpla invocare de către intimat/reclamant, precum că la celelalte subiecte a fost asigurată opinia celor vizați nicidecum nu exonerează intimatul/reclamantul de răspunderea prevăzută de Codul serviciilor media audiovizuale, deoarece art.13 alin.(6) prevede expres că în cadrul fiecărui program de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public urmează a fi asigurat punctul de vedere aflat în opoziție, iar alin.(7) al aceluiași articol prevede: „Prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție se asigură, de regulă, în cadrul aceluiași program audiovizual, iar în mod excepțional, în programele următoare. În cazul în care cei solicitați refuză să participe sau să-și exprime

punctul de vedere, acest lucru trebuie menționat în cadrul programului audiovizual. Absența punctului de vedere al uneia dintre părți nu exonerează realizatorul/moderatorul de asigurarea imparțialității”.

Astfel, accentuează că, este obligația furnizorului de servicii media ca în cadrul programelor audiovizuale să asigure imparțialitatea, echilibrul și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție. În perioada în care problemele sunt în dezbatere publică, fapt care nu a fost făcut în cadrul buletinului de știri monitorizat din 14 iunie 2019, iar faptul că în alte buletine de știri în alte zile furnizorul de servicii media a respectat prevederile legale, nicidecum nu îl exonerează de răspundere. Respectiv, Consiliul Audiovizualului a aplicat sancțiunea furnizorului de servicii media pentru neprezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție și nu a îngădit prin aplicarea sancțiunii în nici un fel libertatea de exprimare a acestuia.

Având în vedere cele menționate, consideră că la examinarea cauzei, materialele cauzei și probele prezentate au fost apreciate eronat, motiv din care, apreciază Decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind una ilegală, neîntemeiată și urmează a fi casată.

Conform art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art.245 alin.(1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 06 iulie 2021 (f.d.143, 144-157), iar la materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri ce ar confirma notificarea recurentului dispozitivul deciziei recurate.

Materialele cauzei atestă că, la 13 iulie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, recurentul Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii prin care acțiunea înaintată de Asociația Obștească „Media Alternativa” împotriva Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova să fie respinsă, ca neîntemeiată (f.d.158).

La data de 29 septembrie 2021, recurentul Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a recepționat decizia motivată a instanței de apel, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8005430633AS, anexat la materialele cauzei (f.d.160).

La 22 octombrie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții Supreme de Justiție, Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a depus recurs motivat împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii prin care acțiunea înaintată de Asociația Obștească „Media Alternativa” împotriva

Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova să fie respinsă, ca neîntemeiată (f.d.162-167).

Astfel, instanța de recurs constată că cererea de recurs a fost depusă cu respectarea termenului prevăzut de art.245 din Codul administrativ.

La 01 noiembrie 2021, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimatului Asociația Obștească „Media Alternativa” și reprezentantului acesteia – avocatului Vitalie Enachi copia recursului motivat depus de Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței (f.d.172).

La data de 18 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice a Curții Supreme de Justiție, avocatul Vitalie Enachi, în interesele Asociației Obștești „Media Alternativa” a expediat referința la cererea de recurs depusă de Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând declararea ca fiind inadmisibil recursul înaintat de reprezentantul Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova și menținerea deciziei instanței de apel (f.d.176-181).

În susținerea referinței intimatului Asociația Obștească „Media Alternativa”, reprezentată de avocatul Vitalie Enachi, a menționat că argumentele recursului nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a actului judecătoresc recurat.

Or, persoana ce dorește să exercite recursul conform secțiunii a II-a, este în drept să-l declare în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, nu și în cazul existenței unui simplu dezacord cu decizia emisă.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs depusă de Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova inadmisibilă, din următoarele motive.

Prin prisma art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin.(2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul

neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art. art.230, 246 din Codul administrativ, Completul

specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Iurie Bejenaru

Aliona Miron